

za rž brez ozira na malevo rž ali rž za kromo; vpečljavo uvoznih listkev (Einfurcheine) za kolonialno blago pri izvozu malcov rži. — 10. Transport-tarifna politika, ki se ozira na varstvo avstrijskega kmetskega in gozdarskega gospodarstva proti konkurenčni inozemstvu; tudi Ogersko je smatrati za inozemstvo. — 11. Podprtavljanje privatnih železnic, da se omogoči edino tarifno politiko za pospeševanje prometa v domačih protutkih. — 12. Razvijava pristojbine na štacionih za vse proekte poljedelstva, gospodarstva ter poljedelsko-gospodarske industrije. — 13. Izdelanje poljedelskega oddelka v državno-železniškem svetu s posebnim ozirom na avstrijsko gospodarstvo in zadružništvo. — 14. Višje podpiranje poljedelskega ministerstva v državnem proračunu, da se pospešuje poljedelsko in gozdarsko podjetje. — 15. Gospodarska ločitev od Ogerske in ureditev razmerja na temelju trgovskih pogodb. — 16. Razdelitev avstro-ogrske banke v 2 dela. — 17. Razdelitev colmanskih dohodkov po resničnem razmerju uvoza za obe državne polovice. — 18. Pospeševanje aprovizoriranja mest potom državne podpore itd. — 19. Rešitev perečega vprašanja kmetijskih poslev, da se onemogoči nabiranje brezposebnega delavstva po mestih; nastop proti begu iz dežele (Landflucht). — 20. Predragača rudniških zakonov z ozirom na poljedelstvo in gospodarstvo; zopetno kulтивiranje po rudniških uničenih zemljišč. — 21. Predragača vodnega prava (Wasserrecht), da se pospešuje osušenje in regulacija zgradbe. — 22. Pri izvolitvi članov gosposke zbornice naj se ozira ravno tako na poljedelstvo kakor na industrijo, umetnost in znanost. — 23. Protest proti finalizirani vrednostne reforme (Währungsreform) po sklep obligatornega plačevanja v zlatu, kakor to zahteva ogrska vlada. — 24. Izdelanje poljedelskega in gospodarskega zadružništva. — 25. Zagotovljenje pravičnega dela na vojaških dobavah v poljedelskih produktih z večjo finančno podporo od strani vlade. — 26. Sprejetje investicijskega posojila (loterijskoga posojila) za dobavo za drž. železnic potrebnih prometnih sredstev. Izdelanje telegrafa in telefona in uresničenje poljedelskih skladisč za preskrbo vojaških dobav. — 27. Izboljšanje poljedelskega poduka na c. k. konzularni akademiji s posebnim ozirom na poljedelsko politiko, kot predpogoj za organizacijo strokovnega poročevanja. — 28. Vplivljanje na gosposko zbornico, da se potrdi po državni zbornici sklenjena postava glede rajoniranja pese (Rübenrennerung).

Urednik K. Linhart je razložil potem v slovenskem jeziku programatične zahteve naše stranke. Tudi temu govoru je sledilo živahnno odobravanje.

Med burnim ploskanjem in ednoglasno je sprejel zbor prečitani program z dostavkom poljedelske centrale. S tem je bila nova stranka ustanovljena. Ker velja stranka za vse pokrajine na Štajerskem, Koroškem in Kranjskem, nosila boste skupno ime: „Napredna zveza“.

(Naprek prihodnjic)

Politični pregled.

Vlada govori. Ob prilikri sprejema nove volilne pravice in razpusta stare zbornice je objavila vlada v svojem listu manifest, v katerem pravi m. dr.: „Politična ednakost pravice odstrani vsako ločitev med državo in ljudstvom, zbornica ne bode mogla več vladiti skrb za državo prepričati in posamezne želje zasedovati. Razlika med ljudskimi in državami zahtevami mora pasti. Posebne želje svojih volilcev mora poslanec združiti z željami države. Za to pa so le možje zmožnosti, ki nočajo svojim volilcem le dopasti, marveč hočejo ljudem in državi s stvarnim delom pomagati. Posebno naj prisilijo volilci, da je danes zrnje vse politike gospodarsko delo. Naše poljedelstvo hoče obstati vključ inozemski konkurenči, naša industrija ne zaostaja, naše obrtništvo si hoče zagotoviti temelj obstanka. In treba je vsled tega uresničiti narodni mir . . .“ To vse je vlada prav lepo povedala. Ali vlada se pač moti, ako meni, da je državni zbor vseh slabih razmer kriv. Veliko je pač tudi kriv! Ali dejstvo, da vladata v Avstriji še vedno ošabni plemenitaž in še ošabnejši politikijoči far, medtem ko morajo kmetje, delavci in obrtniki jezik držati, — to dejstvo je krivo na nearečni politiki, ki onemogoči pri nas vsako gospodarsko delo! In dokler bodeta grof in far edina vladarja, ne bode bolje! To je vlada povedati — pozabila.

Nova postava o varstvu volilne in zborovalne prostosti, katero je sprejel državni zbor, je tako važna zlasti za našo kraje. Kajti kje na celem svetu se vpliva s tako umazanimi sredstvi, s tako surovim nasiljem na zborovalce in volilce, kakor ravno pri nas. Ali ni tekla že kmetska kri na naprednih shodih? Zato pozdravljamo novo postavo in se jo je treba natanko zapomniti. Postava velja za vse volilte (v državni in deželnem zboru, v občine, v okrajne

zastope itd.) Poglavitnejši paragrafi so: § 3:

„Kdor ponuja volilcu denarni dobiček, da bi se ne udeležil volitve ali da bi volil gotovega kandidata, — nadalje kdor zahteva denarni dobiček, da bi se ne udeležil volitve ali da bi volil gotovega kandidata, ali kdor vzame denar za volitev oz. se ga pusti obljuditi, — se kaznuje z 1 do 6 mesecov ojstrega zapora; dotični denar pa pada v ubožni sklad.“ Podplačati se torej ne sme volilce in se kaznujeta podplačani kakor tudi podplačnik! — § 4 pravi: „Kdor pogosti na dnevu volitve v javnih gostilnah ali sploh na javnih prostorih volilce brezplačno ali pa z navideznimi cenami, se kaznuje z globo od 10 do 200 K.“ Volilni „ajmohti“ se odstranijo, pač hvala Bogu! — § 5: „Kdor skuša volilca v svrhu neudeležbe ali volitve gotovega kandidata s tem siliti, da mu napravi škodo na telesu, prostosti, časti, premoženju ali dohodkih ali pa mu škoduje v zaslužku oziroma mu s tem preti, se kaznuje s strogim zaporom od 1 do 6 mesecov, odnosno do 1 leta. Isto kazneni dobiček storiti kaj tacega po volitvi volilcu, ki ni v njejovem zmislu volil.“ Ta določba je izborna! Klerikalci so zapretili doslej vsakemu naprednemu volilcu, da ga gospodarsko uničijo, ako ne voli z njimi. To se boda zdaj ponehalo! —

§ 6 pravi: „Kdor razširi namenoma napačna poročila o času ali lokalni volitve ali o odstopu kandidata oziroma spleh o okoliščinah, s katerimi se volilce od volitve zadržuje, se kaznuje z zaporom od 1 tedna do 3 mesecev.“

Tudi to je kako dobro, ker imajo naši klerikalci navado, da lažijo v zadnjem hipu pred volitvijo o odstopu naprednih kandidatov!

§ 7: „Kdor pokvari namenoma glasovanje ali uspeh volitve, kdor izpolni glasovnico drugače, kakor zahteva to volilec, ali kdor voli goljufivo, se kaznuje s strogim zaporom od 1 do 6 mesecov.“

— § 8: „Kdor povzroči, da ne dobiti volilci svojih legitimacij, ali kdor izpolni samolastno tujo glasovnico ali kdor zabrani volilcu volitve, se kaznuje z zaporom od 1 tedna do 3 mesecev.“

— § 9: „Kdor odstrani, raznesi ali uniči glasovnice, da bi volitev preprečil, se kaznuje s strogim zaporom od 1 tedna do 6 mesecov.“

— § 10: „Kdor odstrani, raznesi ali uniči glasovnice, da bi volitev preprečil, se kaznuje s strogim zaporom od 1 tedna do 6 mesecov.“

— § 11: „Kdor naznana namenoma pri takni volitvi, kako so posamezni volilci volili, se kaznuje z zaporom od 1 tedna do 3 mesecev.“

§ 12: „Kdor napravi kandidatu škodu na časti ali telesu ali imetu, da bi ga prisilil odstopiti, odnosno mu s tem preti, se kaznuje s strogim zaporom od 1 do 6 mesecov.“

— § 13: „Volilni komisar, člani volilne komisije in zapisnikarji so uradniki in vživajo dotedno varstvo.“

— § 14: „Kdor se kaznuje po §§ 3, 5, 7, 8 in 10, aka se je zagrešil pri volitvah za državni in deželni zbor, izgubi volilno pravico zadržavni in deželnibor za občinske in okrajne zastope, zadobio 6 let.“

To so poglavite točke za varstvovolilne prostosti za varstvo zborovalne prostosti pa prav zakon: § 15:

Kdor namenoma sam ali z drugimi volilni shod ali sploh javno zborovanje s tem moti, da ne pripušča pristop na shod, da vsili na shod brez opravičenosti, da odstrani navzoče ali reditelje ali kdor prepreči nasilno shod, se kaznuje z zaporom od 1 tedna do 3 mesecev, oziroma do 6 mesecov.“

— § 16: Kdor se udeleži neopravičeno shoda, ki je sklican za volilce, člane društva itd. ter se vkljub opozarjanju ne odstrani, se kaznuje z globo 10 do 200 K.“

Tudi te določbe bodo vkratile besno divjanje naših nasprotnikov ob času volitev. Vsak naprednjak naj si zapomni ta zakon!

Madžarski lump in minister Polonyi je šel torej v zasluženi pokoj. Baje bode zdaj tožil.

Novi pravosodni minister za Ogersko je dr. Günther.

Patrijarh — dolgi prsti. Patrijarh grško-orientalsko-srbske cerkve na Ogerskem Branikovič je približno 25 let sem kralj, da je bilo veselje. Kot dehant v Zomboru, kot škof v Temešvarju in zdaj kot patriarch je imel vedno dolge prste. Zdaj se je vršil cerkveni kongres v Karlovicu in je prisilil patrijarha, da odstopi. Najzadnje je poneveril možakar drobiža za 80.000 K. Ne nabirajte zakladov, ki jih žre rja in molji.

Dopisi.

O prvakih v Brežicah.

(Nadaljevanje in konec.)

V galeriji naših prvakov nam je omeniti tudi c. k. davkarskega kontrolorja Rnp. Broveta po domače „profeta“, ki je pomagač že popisnega Wutta in to v službi kakor izven službe. Pri temu je gladek kakor kača in obrača hinasko oči, kot da bi bil najmirnejši človek na svetu.

Nadalje pride Jože Setinc, pardon: dr. Šetinc, kot zastopnik vzemogačnega dr. Ivana Benkoviča. Svoj čas je bil mirnejši, ali zdaj se je prvakov podal in mora z njimi po blatu; morda ostane v tem blatu . . .

Zdaj pa pride velečastiti naš mestni župnik Joža Mesiček, direktor posojilnice, pevovodja v čitalnici in načelnik deviškega društva s plavim trakom. Ta mož zanemarja namenoma faroncerkev, da bi se podrla in da bi potem z denarjem faronov v Zakotu in Selu ter davkoplačevalcer v Brežicah po svoji glavi večjo cerkev sezidal. To vkljub temu, da je dosedanja cerkev dovolj velika in bi se dela z malimi troški popraviti. Ali tega ne pomisliti naš župnik, on hote s silo pripraviti ljubje do nove zgradbe cerkve. Vraga fajmoščer naj le zida, ali z našim denarjem ne! Svoj čas je porabil župnik za maše namejnje denarje za nakup cerkvenega vinogradnika. Mi se ne vtikamo v te zadeve, ali plačati nočne visoko letče ideje prvaškega fajmošča: našim denarjem. Opazovali bodoči torek župnika in marsikaj povedali.

Zdaj pa pozor! Popisati imamo pravega načelnika prvaškega generalštaba, slavnega viteza brez strahu in smole, dr. Ivana Benkoviča. V neki kletu podobni luknji si je ustavil z Agrem in Štencem svoje „kancilje“. V tej pisarni se „rešuje“ narod slovenski z vlogami, prošnjami, letaki, v tej pisarni se kuje načrte, kako bi se pridobil prvaškim izsesalcem čimvečjo moč, da odrejo svoje „ljubljeno ljudstvo“ in potegnejno temu „ljubljenu ljudstvo“ kožo čez učesa. Ta pisarna je močvirje, iz katerega se dvigajo smradljivi plini, ki napoljujejo lažnive predale „Posavske straže“. Hrabri dr. Benkovič — hudočni jezik mi pravijo „dr. Cvenkanič“ — je večidel klerikalnega „prepričanja“ in zato ga tudi niso več v sokolski odbor volili, kot klerikalci se drži seveda Luegerjevega gesla: „Liebe feig als dum“ (raje strahopeten kakor neumen), kar je dokazal v Ljubljani, ko se ga je pozovilo na dvojboj in je stisnil rep med noge. Čujemo, da Benkovič ni zadovoljen s svojimi uspehi in da hoče tudi iz drugih vzrokov (!) zapustiti Brežice in se preseliti v Trst, da poroči tam svojo „kelnerco“, kar pa bi sicer tudi tukaj lahko storil, kajti slabješa od nekaterih „dam“ prvaške družbe gotovo tudi ta „kelnerca“ ui.

Prišli smo k koncu! Čitatelji so videli, kakšni so ti brežiški prvaci, ki hočejo ljudstvo zapeljati v umazano politiko in ki se delajo za poštenjake, medtem ko imajo veliko masla na glavi. Prvaci so povsod ednaki: sami breznačjni, nizkotni, umazani, — pljujejo na druge može, ki žrtvujejo vse svoje delo za ljudstvo. Ali čas pride, ko pomedje ljudstvo smeti iz svojega hrama!

Vsevedež, iz Poličan. Dragi „Štajerc“, pohvali malo našega vrlega župnika! V imenu raznih faronov občin Poličane, Pekelj, Lesečkavas in Breznice te to prosimo! Pred kratkim smo hodili po velikonočne spovedne listke. Župnik nas je vabil raz prižnice v farovž, češ da nam bode razlagal krščanskega nauka. V torek prišli smo tudi v obilnem številu kmetij iz občine Pekelj-Breznica. Listki so bili razdeljeni in tudi plačani, ko prične župnik govoriti približno tako: Vi ste sami zaspenci in zatajilci, ker zatajite vero in materni jezik pri volitvah. Ljubljavam je tisti neverni posilni nemčur kakor krščanski slov. može. Drugikrat se bolj pripravite in tudi jaz se budem bolj na noge postavil. Kdor me pa ne bode vbgal, tiral ga budem s palco k volitvi! Govoril je nadalje, da bode „neverne nemčurje“ z novim društvom „uničil“. Od krščanskega nauka pa nam ni nič povedal. Našemu župniku Cilenšku je za cerkev toliko kakor za lanski sneg. Ali v vsako politiko vtič svoj nos. Ali pri nas ne bode pomagalo njegovo

neumno rogoviljenje, čeprav ima dva pomagača: krojača Volauška in železničarja Sterka. Pomaga mu tudi naša mežnarska sirota; ta naj bi raje skrbel za svoje otroke, kakor se sliši, ne pa cele noči po gostilnah hujskal, da se ga mora skozi vrata metati. Žnidarček Volaušek ima tudi že vse gostilne prepovedane, ker je preveč nadležen kot podrepna muha. Ali odločno povemo, da se ne pustimo od nikogar zavleči v nesrečno prvaško politiko ter da ostanemo poštenci naprednjaki. Sicer pa smo dobili novega g. kaplana in upamo, da nam bode vedeni duhovni, za kar mu bode šla vsa naša hvala.

Faranj.

Iz Neuhausa (Dobrna). Dragi nam „Stajerc“, sprejmi tudi iz Dobrne par vrstic, da izvede naprednjaki, kako se v naši občini godi. Žalibog, da delajo tudi pri nas tisti največji nemir, kateri bi morali pokoj in ljubezen povspomniti. Dokler je živel pri nas pokojni dekan Gajšek, bilo je vse drugače! Ali pred 6. leti je prišel iz Nove Cerkve mladi Kukovič. Nekaj časa je še vse dobro, kajti tudi ta gospod nas je učil ljubezni in mira. Ali odkar se je priklatil od bogove kje dolgosuknež Schreiner k nami, so postale razmere nezgodne. Ko bi tega črnuha ne bilo, ostal bi tudi g. Kukovič vse drugače! Ali zdaj se je župnik vsezel na Schreinerjeve limanice. Mi vaščani pa smo miroljubivima značaja. Ali končno se nam tudi hujskanje ostudi in ako ne bode ponehalo suho kaplanče s svojim nastopanjem, skrtačili mu bodoemo odločno dolgo suknjo. Toliko za danes. Naši somišljenci širom domovine pa naj živijo!

Nevraščeni naprednjaki.

Sv. Tomaž pri Ormužu. Dragi „Stajerc“, ne misli, da bi se tvoji bralci pri sv. Tomažu pogreznili že na dnu tretjega pekla, ker ti tako dolgo nismo ničesar poročali. Ne marajo za nas v peklu. Kakor si pisal v svoji prilogi „Sedem let boja“ ti bodem tudi jaz nekaj v tem boju narusal, ne misli pa, da bi bil v tej hudi vojski jaz za feldmaršala. Za takega vojskovoda že more biti izšolan gospodek, ki brusi svoje hlače po bogoslovičkih klopeh. V začetku tvojega izhajanja, ljubi „Stajerc“, si imel veliko število naročnikov pri nas, ker smo sprevideli, da pišeš čisto resnico in hočeš pomagati ubogemu, zastradanemu in zaslepjenemu kmetskemu ljudstvu. Naš dehant Caf je imel na svoj mlin dobro vodo napeljano, da se je dalo pri vsaki suši prav fino mleti. Ko pa se je narodil v Ptaju kmetski list „Stajerc“, je prišel z močno motiko ta „Stajerc“ pogledat, kakor ježe ima Caf pri svojem mlincu. Ko je zagledal ta kunštne mlinske njegovo naredbo, se mu je vbogo ljudstvo v srce smililo. Vzel je motiko, ter na večih krajih te močne jeze posekal, da je voda iztekala in potem se ni dalo več tako fletno mleti. Caf je postal hud in žalosten. Začela se je vojska. Od tedna do tedna se je znižalo število naročnikov „Stajerca“. Ali kako se je delalo! Bil sem nekoč pri Cafu pri spovedi. Ko sem mu na vprašanje odgovoril, da sem naroden na „Stajercu“, to sem jaz vrata naredil, postal mi je vroče kakor bi sedel v Varaždinskih toplicah. Ko sem se mu mogel zapridušiti, da ne bom več naročnik „Stajerca“ in ga ne več bral, sva si postala zopet dobra in dobil sem sv. odvezo. Grešoč domu pa nisem znal, kaj da sem, mož ali baba ali kteri izmed nju je nor. Pozneje sem imel večkrat priliko poslušati, ko so se spominjali drugi ljudje o „Stajercu“, kako resnico piše, kako podučuje nevedno ljudstvo in hoče vbogim kmetom pomagati. Grivalo me je, da sem kaj takega prispevki storil, ali svojo obljubo sem držal, do tega časa ko mi je poznej en spovednik rimskokatoliške vere povedal (ko sem bil na tujem precej daleč od sv. Tomaža) da to ni noben greh, ako imaš „Stajerc“ in ga prebiraš. Rekel je, potem takem bi bili mi duhovniki prej v peklu ko vi ker mi smo bliže pošte in ga prej čitamo. Oho, Caf, takšni gospod bodite tudi Vi. Pustite napredne časnike, ne bodite nam fošni, ako si nabirammo izobrazbe, kajti mi nismo brusili hlač po visokih šolskih klopeh kakor Vi, dobro bi pa bilo za nas in naše otroke, ako se kaj iz naprednih časnikov naučimo. Težko mi je pri srcu, ako moram tako visokošolanega gospoda podučevati. Bodite gosp. Caf radodarni do naših rewežev, podpirajte jih in ljubi Bog

Vam bode stoterno povrnili. Učite nas Kristusove nauke, božje zapovedi in življenje svetnikov, pustite pa časnarsko delo pri miru. Kako veselo bo za nas in Vas ako se ravnote po tem mojem načrtu. Vem gotovo, da Vi z veseljem prebirate nemški časnik, ki izhaja na Dunaju „Kikiriki“. Mi pa si ga ne moremo naročiti ker nimamo toliko denarja ko Vi, pa moremo biti zadovoljni z „Štajercem“ ki je po ceni, pa zapoja tudi velikokrat „kikiriki“. Stari možak.

Šmarje pri Jelšah. Pri nas je mnogo „Štajercov“ naročnikov, pa tudi veliko gnijegla je med nami. Nekateri uradniki so budi nasproti nemščine, brez katere bi nikdar to ne postali, kar so. Le enega naj omenimo, ki je klerikalec in bud nasproti nemščine. To je postaran „gospot“ c. k. notar Vekoslav Kranjc, ki zna slov. kmetom presneto lepo računati. Pred kratkim je bila cenitev neke zapuščine. Prišla sta seveda 2 cenilna moža, ali notarček je hotel biti tretji. Popisaval je premične in nepremične reči ter hotel vso prav mastno ceniti. Tako je vrinil dve tuji premični v zapisnik. Vse je „šravfal“ navzgor, ali račun sam vendar ni zrastel tako visoko, kakor si je „gospudek“ mislil. Mi kmetje vprašamo, je li ima notar pravico, dvigati cene in popočati pravično cenitev, samo da — saj veste zakaj? Kmetje.

* * *

Bistrica v Rožni dolini (Koroško). Vsako leto priredi tukajšna podružnica „Schulvereina“ božično veselico; namen je, podariti revni deci oblike in drugih daril. Po navadi se obdariti do 24 otrok iz Bistrice, Sveč, Sv. Janža itd. in stane to 3—400 K. Podružnica si mora torej sredstev dobiti. Poleg daril dobrosrčnih ljudi je v prvi vrsti dobiček tombole na Silvestrov večer v ta namen določen. Tako je bilo tudi letos. Nemci in Slovenci so se v tem človekoljubnem delu našli, da bi pomagali bedni šolski deci. Ali menda je prišlo letos na tombolo tudi nekaj pristašev „Mira“, ki bi se moral imenovati „Nemir“ ali „Slepir“; ti ljudje seveda niso prišli, da bi kaj dali, temveč le da bi v zeli. In zdaj pluje „Nemir“ na našo tombolo ter skuša osramotiti poštevne napredne Slovence. Odgovarjali ne bodoemo na „Mirev“ način, povedati hočemo ljudstvu le par resnih besed. Koroški možje, ne pustite se zavleči v propad brezmejnega sovraštva proti vsemu, kar je napredno. Slovenci in Nemci moramo na tej zemljiski skupaj živeti, kakov nas je usoda skupaj spravila. In ako se zanimate, potem vam dokažemo, da vaša darila niso spravili „Nemci“, temveč so jih dobili o troci v bogih slov. k. čarjev ter delavcev. Mi ravno ne vprašujemo po narodnosti starišev; vprašujemo le, ali je dete revno in potrebno in zato razdelujemo vaša darila tam, kjer je revčina in največja. Kdor se hoče torej prepričati, da laže nesramni „Mir“, pride naj k nami! Ker pa ima tombola človekoljubni namen, nismo mogli dati krasnih dobitkov, ker bi drugače za deco ničesar ne ostalo. Nam je dovolj, ako čutimo za hvalo v svoji vesti. Kdor pa prihaja v „Nemirovem“ duhu, ta seveda bode le gledal, kje bi si svoje žepi napolnil. Sicer pa naj „Mir“ le laže! Zdaj se je skril in je zbežal za ljubljanske porotnike. Kdor je pošten, se ne bojni nobenega sodnika! Le kdor hoče kaj slabega napraviti, beži v varno zavetišče! Tudi se vidi, da ima strah pred našim „Stajercem“ in zato dajejo vsi pravaški duhovni svoj list po božji službi kakor molitvenik. Paziti treba, da ne bode mogel plačati, kdor jemlje ta list! — In zdaj še osebno! Dopisun „Mira“ je napadel tudi mene in skušal nahujskati slov. kmete proti moji osebi. Pravi, da sem imel govor in opsoval Slovence ter da sem se priselil iz Pruske. Vse to je nesramna laž! Prvič sem rojen Korošec; marsikdo se spominja „Rablhofer“ v slov. okolici Velikovca, kjer je moja mati doma, kjer sem zrastel in kjer so živeli Nemci in Slovenci v prijatelstvu. Zdaj pa živim že 20 let med Slovenci in tisti se naj oglasi, katerega sem žalil! Ako pa priporočam ljudem podtek nemščine, hocem jim s tem le odpreti pot do izobrazbe in do širnega sveta. Slovenec, ki ne znam nemškega, ostane odvisni hlapec o nich, ki so bili pametnejši od

njega. Tako sem povedal tudi v dotičem govoru. Povedal sem, da pridejo „uši“ skozi novi tunnel in hočejo škodovati Korošcem. To je veljalo za tiste gospode, ki prihajajo nepoklicano v Rožno dolino in hočejo tu gospodariti, škandale in tepeže delati in Slovence proti Nemcu hujskati. Ljudje, ki se obnašajo tako nesramno kot naši gostje, ti ljudje zaslужijo pač priimek, da so nadležne „uši“. Ne Slovence, marveč tiste prvaške hujskake sem misil! Nastopal budem pa tudi v bodoče proti ljudem, ki hočejo vdomačiti na Koroškem kranjske razmere in ki mečejo bakljo sovraštva med naše miroljubno prebivalstvo. V tem stremljenju budem našel veliko pomoč med Nemci in Slovenci. Tako bodo Korošci tujim hujskakem vrata pokazali. Pokoj je vladal v edno na Koroškem in pokoj naj vladata tudi zanaprej. Zato budem skrbeli, tako ali tako.

Ant. Manner.

Novice.

Kdo je lažnik? Izpregovoriti hočemo odkrito besedo. Ako prelistamo prvaško-klerikalno časopisje, vidimo vedno iz novega, da se ne bori proti našim načelom, proti našemu preprinjanju, proti ideji, katero zagovarjam, — temveč vedno le proti osebam in vedno le proti stvari, katero ne zagovarjam in jo nikdar ne budem zagovarjali. Ali — bodimo posteni! Kdo daje prvakom pravice, da nas imenuje „nemčurje“? Kaj je sploh „nemčur“? Prosim, ali teče v žilih Ploja, Grafenauerja, Ekarja, v žilih prvaških odrešenikov res le pristna „slovenska“ kri? Ali niso ti ljudje le zato „dobri Slovenci“, ker menijo s tem pridobiti lepše življenje, bolj napolnjeno mošnjo?! Pokaže se naj nam le eno samo besedico v „Štajercu“, ki diha sovraštvo proti slovenskemu ljudstvu in zadovoljni budem, ako nas psujejo „nemčurje.“ Ali nikdar ne moremo verjeti, da je „nemčur“, kdor priznava resnico, da je dobivalo doslej slov. ljudstvo od nemških sosedev le dobiček, da so prinesli Nemci v naše kraje kos kulture, izobrazbe, omike, da so nas budili in dvigali in da jih potrebujemo tudi zanaprej! Križajte nas, ali res je, da so nam Nemci veliko pomagali! In zato, ker to priznavamo in potrdimo, zato naj bi bili „nemčurji“? Ko bi na Slovenskem ne vladali slabí farji, požrešni prvaški advokati in bestasti pridigarji, — potem bi nas ne bilo treba, potem bi bilo ljudstvo že tako pametno, da bi samo odgnalo krvoseče in netopirje . . . Tisočkrat že smo brali v prvaško-farških listih, da lažemo. Ali doslej se nam ni dokazalo niti ene laži! Ali prvaški „manever“ je tako ednostaven: Prvaški listi objavijo le par psov, vse drugo pa zamolčijo! Mi opozarjam danes vso javnost nato in vprašamo: Kdo je lažnik? Ali se je hofrat Ploj opravil Steinove obtožbe! Ali je kaplan Korošec dokazal, da je mož-beseda? Ali nismo imeli prav, ko smo trdili, da so pravki fehtarili, naj ne napadamo Ploja? Ali ni infamija, ako molčijo danes vsi prvaški listi o dejstvu, da je ukradel prvaški župan Bratuša v Turškem vrhu čez 3000 kron? Ali ni nesramnost, ako se nikdo na ta naša ocitanja ne upa odgovoriti? Kdo je toraj lažnik?! Res, človek mora veliko požreti, ako stoji v politiki; ali tako podligh, infamnih lažnikov kakor pri nas, ne najde na celem svetu. Fej!

Klepeturja „Domovina“ je došla do konca svoje latiničene. Noben vrag se ne izzira več na njeno bedasto pisarjenje. Klerikalci so že davno izprevideli, da je „Domovina“ nezanesljiva do skrajnosti, ker ima edini cilj: napolnit zep „štrumpffabrikantu“ Hribarju. Liberalci od „Narodnega lista“ je tudi ne marajo, kajti — ko bi gospodje od „Domovine“ ne odpovedali službo pesniku Vekoslavu Špindler-ju, bi še danes štajerska domovina ne imela „narodne stranke.“ Domovina je torej podobna pijancu, katerega so vrgli iz prve in druge krme in ki psuje zdaj na ulici čez vse ljudi. Ali ni smešno, ako piše „Domovina“ v svoji 14. številki, da je „klerikalizem za Slovence nevaren“. 17 let je delala ta otročja klepeteturja za klerikalizem in zdaj pravi, da je nevaren. Hudirja, zakaj ste pa delali za politikujoče farje, ako škodujejo ljudstvu?! Nam je stvar jasna: preje so farji